

nam ni mogoče v temi nekakoršnjega dela opravljati, tako naj v noči tudi ničesar drugega ne počenjamo! (Dalje prih.)

Gospodarske stvari.

Bob in njegovo pridelovanje.

(Konec.)

Kdor premore toliko gnoja in če je sicer mogoče, bode dobro, če si navozi gnoja že jeseni na prihodnje bobovišče in se le-ta tudi podorje še jeseni. Kedar pride spomlad, pa se vseje potlej bob v zorano zemljo. Tako je mogoče, da se spravi bob že rano v spomladi v zemljo. To je dobro, kajti bobu je treba precej časa za to, da dozori in praviloma se tudi lepše razraste, kakor če pride pozno v zemljo.

Pri nas se bob okaplje in torej je zadošča, če je kaci 3—6 cm. prostora med steblici in na ha. vseje se ga 4 do 5 hl. Ako se seje na vrste, naj bode od ene vrste do druge kaci 30 cm. prostora. Kedar so steblica 6—8 cm. nad zemljo, tedaj je najlepši čas, da se bobovišče okoplje; enako se stori še potlej enkrat, toda drugo okapanje mora biti že gotovo, predno začne bob cvetiti.

Največje sovražnice so bobu črne listne uši. Prikažejo se najprej na vrhu steblice in od ondi se širijo doli po steblicah. One vzamejo zeli ves sok, skazé mošnjice in listje se zasakuje. Zoper te uši se svetuje posekati vrhe steblic. Zoper uši pa menda to ne izda veliko, vendar pa ima eno dobro, to namreč, da glave bobovih steblic ne rasto več ter ne cvetó še naprej brez potrebe. Tak cvet jemlje le spodnjim mošnjicam potrebni sok ter jih zavira v njih razvoji. Ako se poseka vrhovje, pa še bob prej dozori in je tedaj mogoče, da se vseje še pšenica v bobovišče.

Druga sovražnica je bobu grinta ali cuscuta europaea. Zoper njo ni druge pomoči, kakor da se bobovišče, kolikor ga je z grinto prepreženega, pokosi in če bi tudi vse bilo. Bolje, da se zelena slama polaga živini, kakor pa če ni nobenega haska. Kdor pa tega ne mara, njemu se izgodi celo lahko, da dobó celo svoje polje s to grinto okuženo, kajti ta plevel napravlja sila veliko semena in to se k malu raznese čez okolico.

Gledé na spravlanje boba še naj pristavimo, da je bolje, če mu ne pustimo časa, da popolnem izzori, kajti tedaj dobi črne pike v zrna. Znamenje za to, kedaj se sme bob požeti, je, ako so že mošnjice črne postale. Bob še zori potlej v slami lahko do cela. Spravlja se bob, ako je kratko stebličje, s koso, ako pa je dolžje, s srpom. Pri prvem se pusti stebličje ležati nekaj dni, da se malo vsuši, pri drugem pa se

poveže v snopje ter pusti v stavah na njivi, dokler ni že precej suho.

Bob ni nikoli prav suh in če nam naj ne izpade, mora ostati še nekaj vlažen, ko ga spravimo pod streho. Snop tedaj ne sme biti predebel, lahko se torej zveže z rženo povezo. Če se zveže, prej rano, kakor pa pozno, ima še to dobro, da se polje lahko preorje že, ko še ostane bob na njivi, saj se lahko znosi na eden ogon vkup.

Vkišenje krompirja.

Krompir se ne drži dolgo v poletje ali vsaj ni več okusen za hrano ljudi, toda tudi za živino ga včasih preostaja toliko, da ga pride veliko v kvar. Kdor torej ima več krompirja, stori dobro, če ga spravi še o pravem času v denar, če tudi za manjši denar, ali tako pod nič pa ga vendar-le ni treba dati.

Na nekaterih krajih ga namreč vkišajo ter se ga ohrani tako veliko za svinje tje do novega in še dalje. Kako se godi to vkiševanje? Napravi se jama v zemljo in se po straneh in na tleh dobro vdela ali še bolje vzdida, da ne pride voda skozi. Na to pa se spere krompir, bodi že tudi gnjil ali drugače skvarjen, v tem to ne stori nič, potem pa se stolče in sedaj se vtolče še le prav na trdo v jamo. Kedar je jama polna, nameče se prsti na njo, najmanj za en meter na debelo. Tak krompir se drži dolgo, tem dalje, čem trje se je vtolkel v jamo, ter je še čez leta dni za rabo.

Sejmovi. Dne 4. maja v Gradci, pri sv. Trojici v slov. gor., pri sv. Juriji na j. ž., v Gornjem Gradu, v Stradnu, v Vidmu, v Svičini in v Slov. Bistrici. Dne 7. v Arveži, v Mariboru, v Cmureku, v Brežicah, v Rogateci in v Studenicah. Dne 8. v Polji in pri sv. Juriji v slov. gor.

Dopisi.

Iz Celja. (Interpelacija.) Drž. poslanec, g. M. Vošnjak je stavil v drž. zboru dne 24. aprila to-le vprašanje do ministra za uk in bogočastje: Javni listi so nedavno prinesli vest, da je c. kr. naučno ministerstvo naročilo c. kr. deželnemu šolskemu svétu v Gradci naj dela na to, da se opusté na c. kr. državni gimnaziji paralelni razredi; tako n. pr. je pisala „Laibacher Ztg.“ dne 5. minolega meseca: Slovenski listi so nedavno poročali, da se bo opustila nemška gimnazija v Celji iz premestnih ozirov. Ta vest je menda nastala, ker je gospod naučni minister naročil štajarskemu dež. šol. svétu, naj dela na to, da se opusté vsi paralelni razredi na imenovani gimnaziji. V merodajnih krogih ne mislijo popolnoma opustiti dobro obiskovane Celjske gimnazije ali pa odpraviti zgornje gimnazije. — Ker se pa tudi od-

prava paralelnih razredov nikakor ne da opravititi s faktičnim obiskovanjem tega učnega zavoda in bi taka naredba imela v prvi vrsti namen, obtežiti gimnazijski pouk mladeničem večinoma slovenskih sodnijskih okrajev Gornji grad, Vransko, Šostanj, Konjice, Šmarje, Kozje, Sevnica, Brežice in Laško, in bi tudi materialne koristi Celjskega mesta trpele škodo, ko bi se opustili dotični paralelni razredi, vprašajo podpisani poslanci Nj. ekscelencijo: 1. Ali je visoko c. kr. naučno ministerstvo res poslalo ukaz c. kr. deželnemu šolskemu svetu v Gradci, da se opusté paralelni razredi na c. kr. Celjski gimnaziji, ali je ta druga oblast izdala enak ukaz vodstvu imenovane c. kr. gimnazije? Oziroma, če se je to zgodilo. 2. Kateri nagibi so dali povod naučni upravi za tako naredbo? — Čudno je to, da je treba take interpelacije. Več ne rečemo dnes.

S Kumena na Pohorji. (Zanimiva tožba.) Kakor znano, je tukajšnji obč. urad takoj, ko se je pri zadnjih volitvah izvolil naroden župan, začel v domačem, vsem občanom umljivem jeziku uradovati. Od tiste dobe teče vse obč. poslovanje točno in v najlepšem redu, ter tudi razni uradi brez vsega oporekanja sprejemajo in rešujejo slov. uloge. Le obč. urad na Studencih pri Mariboru je mislil, da sme delati izjemo in da se mu ni treba ozirati na slov. dopise. Ko se je namreč od tod poslala slov. pisana uloga s prošnjo na Studence, so se tamkaj branili je sprejeti, češ, da se tam le nemško uraduje. Še le, ko je c. kr. okr. glavarstvo obč. urad podučilo, da sta tukaj nemški in slov. jezik enakopravna, je pobotnico sprejelo in izplačalo. Ko pa pozneje obč. urad v Studencih zopet od tod dobi slov. pisano pobotnico, nič je ne reši ter molči, ne zменеč se za njo. Tukajšnji urad je pa po preteku nekaj tednov poprašal, kako je z dotično pobotnico, da se ne reši. Na to dobi odgovor, da je na Studencih niso sprejeli. Da-si se je ta trditev županu čisto neverjetna zdela, pa je vendar napravil drugo pobotnico ter jo je predložil c. kr. okr. glavarstvu v Mariboru s prošnjo, da jo ono pošlje obč. uradu na Studencih, to pa za to, da potem ne bode mogel pobotnice tajiti. To pa je g. župana na Studencih tako razkačilo, da se kar napravi in gre k sodišču v Maribor tožiti župana na Kumenu, češ, da je on z besedo „tajiti“ hudo razžalil slav. obč. urad v Studencih. Župan na Kumenu se pa te tožbe ni ustrašil, tem več mu je bila prav po volji, kajti je dobil tako pred c. kr. sodiščem ugodno priliko izpričati, da je nedolžen, da ni nameraval nikogar žaliti, ampak da je le storil svojo dolžnost nasproti uradu v Studencih. Vse to je župan tako neovrgljivo dokazal, da se je prav jasno pokazalo, kako puhli in prazni da so bili vsi izgovori obč. urada na Studencih. Sodišče je toraj

na podlagi teh dokazov spoznalo, da je župan na Kumenu čisto nedolžen ter je tudi stvar v tem smislu razsodilo. Ko pa gosp. župan Studencev to nepričakovano razsodbo zasliši, začne milo javkati, ter se celo sklicuje na okrajni zastop, ki mu je baje svetoval, da naj toži. Ako je ta trditev g. župana Studencev resnična, potem moramo tako proti-postavno postopanje okraj. zastopa jako obžalovati, kajti mislimo, da bi bilo za nj mnogo lepše, ko bi brez razločka med prebivalstvom in uradi deloval pomirljivo, ne pa, da le ljudi še draži in hujska. To ni nobena čast za naš okraj. zastop. Župan Studencev in njegov zastopnik g. dr. Lorber pa sta se proti razsodbi c. kr. sodišča v Mariboru pritožila pri okrož. sodišči v Celji in se je dotična obravnava odločila na dan 15. marca t. l. Preden je pa še prišel čas obravnave, se je g. župan Studencev spametoval, ali pa, kar je še bolj verjetno, zbal se je še večjih stroškov ter je pritožbo preklical. S tem pa je postala razsodba c. kr. okr. sodišča v Mariboru polnomočna in mi želimo, da bi bila obč. uradu v Studencih v poduk, da bo drugokrat vedel, da mora tudi slov. uloge sprejemati in reševati, nikakor pa ne gre, da bi se jih branil ali jih more biti še metal pod klop, potem pa bi se opravičeval s praznimi in izmišljenimi izgovori. Pa tudi vsi drugi župani, ki se branijo slov. dopisov in ulog, kakor g. župan Studencev, si naj to razsodbo zapomnijo!

Iz Škal. (Družba sv. Mohorja.) Čast, komur čast. Družba sv. Mohorja storila bode zopet letos velikanski korak. Ni se temu čuditi, kajti blagoslovljena je od nevidnega in vidnega poglavarja sv. cerkve; odlikovana od presvitlega cesarja in priporočana od vsakega poštenega rodoljuba, v prvi vrsti pa od čč. duhovščine. In družbine bukve nam zares služijo v dušni in telesni blagor. Č. bralci „Slov. Gosp.“ naj vidijo iz sledečih vrstic, da so tudi naši očeljubljeni čč. gg. dušni pastirji letos kaj znatno število udov družbi pridobili. Lani štela je naša fara 52 in predlanskim samo 44 udov. Omeniti moram, da nam je bila to letoodeljena po družbinem koledarju neka zaušnica. Deloma po pravici, deloma po nedolžnem. Sicer ne tako po nedolžnem, kakor Kristusu pred Anam. Ali zdaj je vže vse v najlepšem redu. Samo Bog, da bi ostalo mnoga leta tako. Letos pa je po parkratnem priporočanju čč. gg. dušnih pastirjev, pristopilo družbi 62 udov. Iz ostalo pa je nekaj starih udov. Tu so zopet č. g. dekan v prijazni besedi, kakor vselej, opominjali, naj bi vendar nobeden nezvest ne postal. Takoj jih je pristopilo 20, toraj skup 92. V nedeljo dne 26. svečana pri popoldanski službi božji, so nam to oznanili s pristavkom: naj bi še vsaj toliko jih pristopilo, da bi dosegli ravno število 100. Želja bila je občna. Že zapisani

udi, začeli so prigovarjati ne zapisane, tako da jih je še tisti popoldan pristopilo 30, in dosegli smo lepo število 122, takošnjega ni bilo, odkar so pri nas nepozabljivi č. g. Valentin Stiplovšek, sedaj župnik v Ločah, službovali. Č. g. dekan so v nedeljo, dne 4. sušca, ko so že poprej, kot poverjenik ude družbi v Celovec odposlali, veselo novico oznanili, koliko udov bode štela naša fara v prihodnje, smo se res čudili a še bolj veselili. Djali so: To je čast za faro! Ali čast gre še posebno onim, ki si to družbo razširjati prizadevajo. Toraj kličem: Čast, komur čast!

S Ptuja. (Dij. kuhinja.) Dijaška kuhinja v samostanu č. gg. oo. minoritov na Ptui je meseca marcija t. l. ubogim dijakom 558 obedov a 15 kr. podarila ter v ta namen 83 fl. 70 kr. potrošila. Od 17. septembra l. l. je že razdelila 3619 obedov, izdala pa 551 fl. 85 kr. Z nova so nastopni častiti in častni p. n. gospodje v blagi namen milodare poslati blagovolili: Slav. posojilnica Makolska 20 fl., gosp. Venedig Vilib., župnik Središki, 3 fl., g. F. R., umirovljen duhovnik pri sv. Lovrenci v slov. gor. 2 fl., g. Kukovec Jože, žup. pri sv. Andražu v slov. gor. 5 fl.; g. Kosér J. veleposestnik pri sv. Lovrenci v slov. gor. 1 fl. „neimenovan“ 1 fl., g. Sever Jože, žup. v Zavodjem 5 fl., g. Slekovec Mat., žup. pri sv. Marku niže Ptuja, 5 fl., g. o. Šterbak Jan., min. kaplan na Dunaji, 5 fl. S Ptuja: g. dr. Ploj Jakob, odv., 4 fl. 65 kr., g. Klobučar Ant., c. kr. sod. prist. 2 fl. 25 kr., g. Kunstek Luka, prof. 2 fl., g. Zelezinger Fran, prof. 2 fl., g. Cilenšek Mart., prof. 1 fl. 20 kr., g. Majcen Ferdo, veroučitelj, 1 fl. 5 kr., g. Hirti Fran, benef. 1 fl. 5 kr., g. Spindler Ant., c. kr. kancelist 1 fl. — Vsem velikodušnim dariteljem in prijateljem uboge gimnazijske mladeži izrekamo pristočno zahvalo in stoterni „Bog plati!“ Prosimo zopet za znano darežljivost slovenskih rodoljubov, ker je jel zaklad tako usihati, da ne bode nikakor zadoštoval za tekoče šolsko leto, ako mu ne priskočijo v pravem času novi dobrotniki. Nadaljne milodare vsprejema č. g. o. Benko Hrtiš, guardijan na Ptui.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Sedaj se je tudi še Nj. veličanstvo, cesarica povrnila domov in je torej vsa cesarska rodbina na Dunaji, cesarjevič in cesaričinja pa sta pri Dunaji, v Laxenburgu. — Razprava v drž. proračunu vleče se v drž. zboru na dolgo in je še le pri naučnem ministerstvu. Iz ultranemške strani je baron Dumreicher prijel g. ministra trdo, češ, da zatira nemštvo v obrtnih šolah, dr. Rieger pa mu je sicer odločno, vendar pa rahlo povedal, da g. minister nima zaupanja pri večini drž.

zboru. Minister dr. pl. Gautsch je odgovoril, da dela samo na korist države in da ne zatira nobenega naroda, njemu je pač prva postava blagor države. Mogoče je sedaj, da odstopi in more biti z njim vred celo ministerstvo, vsaj govornica je taka. — Na nemškem Štajarskem je izmed 1005 občin jih 715 prosilo za versko šolo. — V Grafendorfu je knez Lichtenstein bil na belo nedeljo pri občnem zboru kat. polit. društva ter je v lepem govoru razlagal, kaj da pomenja njegov načrt šolske postave in zakaj se toliko upije od neke strani zoper njega. Mi bi želeli, da beró tudi pri nas tisti, ki so zoper njegovo postavo, ta njegov govor in menimo, da bi potlej utihnili. — Na Koroškem se izgovarja vlada, da nima slov. mož in ji torej ni mogoče slov. uradovanje. No pri nekaj bolji volji bi pač tacih mož že našla. — V Guštanji se snuje podružnica sv. Cirila in Metoda. Dobro, da se tudi tukaj začinja gibati slov. ljudstvo. — Dež. predsednik, baron Winkler, je odpotoval na Dunaj in to, kakor je podoba, iz političnih vzrokov. — Predsednik „Slov. matice“ je zopet g. prof. Jos. Marn. — Osepnice so ponehale v Ljubljani, tudi v okolici mesta jih ni več. — Rateče na Gorenjskem so do dobre četrtinke zgorele. Ogenj je nastal v noči in so se ljudje le z veliko silo oteli, vendar pa so si še tudi živino rešili. — Slov. čitalnica v Gorici je imela zadnjo nedeljo svojo 25letnico, bile so tudi druge čitalnice na Primorskem poslale svoje zastopnike na veselico svoje starše sestre. — V Števerjanu so si omladili svoje vinarsko in sadjarsko društvo; dobro bode, če se ga bodo slov. vinorejci tamošnjih krajev trdno prijeli. — V Trstu bode dne 24. junija velika „regata“ v tamošnjem pristanišči. Vdeležijo se je skorej vse večje avstrijske ladije. — Bankir Zoldano je v Trstu osleparil ljudi, ki so mu svoj denar zaupali, za 20.000 gld. Sedaj so ga sicer déli pod ključ, toda denarja niso nič našli pri njem. — Hrvaški ban, grof Khuen-Fejervary odšel je iz Zagreba v Pešto, najbrž za to, da se podučí, kako naj postopa v dež. zboru, v tem se boji, da ne bode šlo vse gladko, po volji madjarske vlade. — V pristanišče v Reki je bilo prišlo lani 762 jadernic in 186 parnikov. To pristanišče šteje Ogersko za svoje in ga postavlja kaj rado nad tisto v Trstu. — Postavo gledé rezervistov je vzprejel tudi ogerski drž. zbor brez vse premembe ter je ona sedaj že toliko, kolikor gotova. — Med avstrijsko in ogersko vlado vrši se posvetovanje, kako se naj odpravi razvada prepovedanih loterij. Stvar zadeva najbolj jude in le-ti niso za to, da jih vžene kdo kar tako, na lehkem. Treba bode vladi krepke roke.

Vunanje države. Sv. oče in ruski car želita se sporazumeti gledé kat. cerkve v Rusiji, toda v tem je bojda toliko težav, da bode težko kaj iz tega „sporazumljevanja“. — Ita-